

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Bohuslava Hnízдила v právní věci žalobce: **N. T. A.**, zastoupeného Mgr. Annou Větrovskou, advokátkou se sídlem Štěpánská 630/57, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí** se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného č. j. 2002/4493-442 ze dne 24. 1. 2006, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze č. j. 12 Ca 74/2006 - 66, ze dne 17. 8. 2007,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce shora uvedené usnesení Městského soudu v Praze, jímž byla odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č.j. 2002/4493-442 ze dne 24. 1. 2006 jako opožděná. Žalovaný rozhodl o zamítnutí odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce v Chebu ze dne 3. 12. 2001, č.j. ÚP/49/00/K, kterým byl zamítnut návrh na obnovu řízení ukončeného pravomocným rozhodnutím ze dne 20. 12. 2000, č.j. ÚP/49/00/K, kterým byla žalobci uložena pokuta ve výši 50 000 Kč podle ust. § 9 odst. 1 zákona č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti a působnosti orgánů České republiky na úseku zaměstnanosti.

Dle názoru soudu nebyly ze strany žalobce do dne vydání jeho rozhodnutí doloženy žádné důkazy, z nichž by bylo možno dovodit, že si nemohl převzít přezkoumávané rozhodnutí ve lhůtě ode dne 27. 1. 2006 do dne 30. 1. 2006. Rozhodnutí žalovaného tak bylo zástupci žalobce doručeno fikcí podle § 24 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „správní řád“) dne 30. 1. 2006. Dvoutměsíční lhůta pro podání žaloby proto v souladu s § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“), uplynula dne 30. 3. 2006. Žalobce podal žalobu dne 3. 4. 2006, tedy opožděně.

Usnesení soudu napadl žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížností v níž uvedl, že již v replice k vyjádření žalovaného namítal, že rozhodnutí žalovaného převzal dne 1. 2. 2006 po návratu z Bratislavy, kde se dne 30. 1. 2006 účastnil postupové zkoušky. Tyto skutečnosti může doložit výkazem o studiu, až mu bude vrácen, a taktéž svým výsledkem. Konec dvoutměsíční lhůty pro podání žaloby připadl na sobotu 1. 4. 2006, a proto posledním dnem této lhůty bylo pondělí dne 3. 4. 2006, kdy byla žaloba stěžovatelem doručena soudu. Stěžovatel poukazuje na ust. § 64, § 120, §123, §125, § 129 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, (dále „o. s. ř.“) v jejichž souladu označil výše uvedené důkazy o tom, že se nezdržoval v místě bydliště; soud je však neprovedl a toliko uvedl, že nebyly doloženy. Povinností účastníka není dokládat skutečnosti, nýbrž rozhodné skutečnosti tvrdit a důkazy označit, povinností soudu bylo tyto důkazy provést. Na tyto skutečnosti se vztahují požadavky spravedlivého procesu a práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Stěžovatel nesouhlasil s postupem soudu, jenž po vyjádření žalovaného, v němž byla namítána opožděnost podané žaloby, toto vyjádření zaslal stěžovateli spolu s výzvou podle § 51 odst. 1 s. ř. s., aby sdělil, zda trvá na nařízení jednání, jinak bude mít za to, že souhlasí s rozhodnutím bez nařízení jednání. Stěžovatel odkázal na nálezy Ústavního soudu č.j. IV. ÚS 484/99 ze dne 9. 3. 2000 a dovozoval nekonzistentnost postupu soudu, jenž nejprve signalizoval, že hodlá rozhodnout ve věci samé a následně žalobu pro opožděnost odmítl.

„Zřejmě zmatečné“ je dle stěžovatele rovněž odůvodnění napadeného usnesení, neboť na jeho straně 1 soud uvádí, že „ve včas podané žalobě se dožadoval žalobce, aby soud zrušil správní rozhodnutí“ zatímco dále na straně 2 a 3 uvádí soud závěr zcela opačný. Podobně datum podání žaloby je na straně 2 rozsudku uvedeno jako 3. 4. 2006 a taktéž i 4. 4. 2006.

Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení Městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti vyvracel námitky žalobce a zejména uvedl, že bylo v dispozici žalobce převzít napadené rozhodnutí v úložní době rozhodné pro doručení.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatel v ní namítá důvody podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.; rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Městského soudu v Praze v rozsahu uplatněných stížních bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přichází pro stěžovatele v úvahu pouze kasační důvody dle ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu.

Podle § 24 odst. 2 správního řádu nebyl-li adresát písemnosti, která má být doručena do vlastních rukou, zastížen, ačkoliv se v místě doručení zdržuje, doručovatel uloží písemnost v místně příslušné provozovně držitele poštovní licence nebo u obecního úřadu a adresáta o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát písemnost do tří dnů od uložení, poslední den této lhůty se považuje za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl.

Pro posouzení toho, zda byly či nebyly v daném případě splněny podmínky náhradního doručení podle § 24 odst. 2 správního řádu, se musel Nejvyšší správní soud zabývat nejprve otázkou, kterou dobu nepřítomnosti adresáta v místě doručení je nutno považovat za právně relevantní. Za rozhodující kritérium vzal Nejvyšší správní soud tu skutečnost, zda adresát měl reálnou možnost převzít písemnost v zákonné lhůtě, po jejímž uplynutí nastává fikce náhradního doručení či nikoliv.

Nejvyšší správní soud již v podobné věci judikoval (rozsudek č.j. 3 As 2/2007 - 76 ze dne 21. 11. 2007 dostupný na www.nssoud.cz) a dospěl k závěrům, že pokud se adresát nezdržoval v místě doručení pouze po určitou část úložní doby, bude rozhodné, zda jeho absence trvala alespoň po dobu stanovenou pro nastoupení účinků náhradního doručení. Pokud se adresát nezdržoval na adrese, kam mu bylo doručováno, alespoň po dobu stanovenou pro nastoupení účinků náhradního doručení, je nutno fikci náhradního doručení vyloučit, neboť adresát objektivně neměl možnost zásilku v zákonem stanovené lhůtě vyzvednout a nastoupení účinků fikce tak zabránit. Trvá-li však absence adresáta v místě doručení pouze po část lhůty, po jejímž uplynutí nastupuje fikce náhradního doručení, nebude možno námitce zpochybňující účinky náhradního doručení vyhovět, neboť adresát objektivně možnost vyzvednout zásilku měl.

Argumentoval-li stěžovatel tvrzením, že se dne 30. 1. 2006 zdržoval v zahraničí, nebyla tak tato skutečnost v souzené věci relevantní, neboť v průběhu doby rozhodné pro nastoupení účinků doručení měl možnost napadené rozhodnutí převzít.

Nejvyšší správní soud se dále ztotožňuje se závěrem vysloveným Městským soudem v Praze, že v projednávané věci nebyly stěžovatelem doloženy důkazy, že si nemohl převzít přezkoumávané rozhodnutí ve lhůtě ode dne 27. 1. 2006 do dne 30. 1. 2006.

V postupu soudu, jenž po vyjádření žalovaného, kdy byla namítána opožděnost podané žaloby, toto vyjádření zaslal stěžovateli spolu s výzvou podle § 51 odst. 1 s. ř. s., nelze shledat stěžovatelem předjímaný závěr o „signalizaci“ rozhodnutí ve věci samé a dovozovat z něj vadu řízení před soudem. Z ustanovení § 37 odst. 5, § 74 odst. 1 s. ř. s. ani z žádného jiného ustanovení s. ř. s. totiž nevyplývá, že by odstraňování vad žaloby, zaslání žaloby žalovanému k vyjádření či zaslání vyjádření žalovaného žalobci k replice mělo za následek, že po provedení těchto úkonů či některého z nich již žalobu nelze pro její

opožděnost odmítnout. Zjistí-li soud opožděnost žaloby, je povinen v každé fázi řízení o ní (samozřejmě pouze do vydání rozhodnutí, jímž se řízení o věci končí) tuto skutečnost zohlednit a se žalobou naložit způsobem, který zákon předvídá, tedy ji podle § 46 odst. 1 písm. b) in fine s. ř. s. odmítnout. Pro tento závěr hovoří v první řadě jednoznačná dikce výše citovaného ustanovení § 72 odst. 4 s. ř. s., jehož smyslem a účelem je nepochybně stanovení bezvýjimečné povinnosti žalobce podat žalobu proti rozhodnutí správního orgánu včas a bezvýjimečné vyloučení věcné projednatelnosti opožděně podaných žalob (oproti obecnému pravidlu, zakotvenému v § 40 odst. 5 s. ř. s., které prominutí zmeškání lhůty za zákonem stanovených podmínek zásadně připouští); srov. nepublikované rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2004, č. j. 1 Ads 4/2004 - 57, a ze dne 30. 3. 2005, č. j. 5 Azs 317/2004 - 56. Opožděné podání žaloby může nezřídka vyjít najevo teprve v průběhu řízení před soudem, například z doplnění žaloby žalobcem na výzvu soudu, z vyjádření žalovaného, či dokonce i později (v projednávané věci soud rozhodl po vyjádření žalovaného k replice žalobce). Skutečnosti, na základě nichž lze usuzovat na včasnost či opožděnost žaloby, jsou někdy sporné, a proto se o nich v takových případech musí vést dokazování, přičemž již jen za účelem přípravy jednání musí soud komunikovat s účastníky a vyžadovat od nich vyjádření k rozhodným skutečnostem. I skutečnosti, které takto vyjdou najevo, je soud povinen vzít v úvahu, takže musí mít také možnost na základě nich rozhodnout o odmítnutí podání.

Jako nepřipadný je tak nutno považovat i odkaz stěžovatele na nález Ústavního soudu č.j. IV. ÚS 484/99 ze dne 9. 3. 2000, který skutkově ani právně na projednávanou věc nedopadá a týkal se nadmíru přísného výkladu ustanovení § 249 odst. 2 o.s.ř., jenž upravoval náležitosti správní žaloby.

Písařská chyba, která spočívala v přenesení textu o včasném podání žaloby z jiného rozhodnutí a dále v překlepu ohledně data podání žaloby, nemohla mít vliv na zákonnost napadeného usnesení. Tímto usnesením byla soudem odmítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného jako opožděná, odůvodnění usnesení obsahovalo vypořádání se s otázkou opožděnosti podané žaloby a v dalším textu usnesení je již dále uvedeno správné datum podané žaloby.

Nejvyšší správní soud dospěl ze všech shora uvedených důvodů k závěru, že usnesení Městského soudu v Praze bylo vydáno v souladu se zákonem; důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. tedy není dán. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. července 2008

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu